

N° 13.

Sestdeenä, 30. Merz (11. April)

1874.

Maſſa par gabdu: Raſijas weefis 1 rubl., paſtes nauda 60 ſap.

R a h d i t a j s.

Cekſchsemmes ſinnas: No Rihgas: Biſkapa Poelchau gohda-ſwehiti, — Pawaffaras beedriba. No Pehterupes: Biſchu-beedriba. No Ig-gauneem: dſeſchanahs pehz muſſka un dſeedaſchanas. No Nehwales: jahdſiba. No Pehterburgas: liſtums prett beedeſchanu, — pahr ais-eeadameem koloniſteem. No Amu-Darjas: laupitaji ſawalbitt. No Dbeſſas: pahr ſallu un ſneega.

Chriſemmes ſinnas: No Waſzijas: politika meera. No Franzijas: Noſchfors iſbehdſis. No Spanijas: pahr lamofchanu pee Bilbae. No Italias: lehnina gohda-ſwehiti. No Turzijas: bahrdſiba prett Numaniju un Serbiju. No Konſtantinopeles: baſnijas ſtribis. No Rethnas: ſawada wehſineku ſanemſchana. No Japana: Japana eet atſiſchana us preeſchu.

Saunatahs ſinnas.

Bezais Stenders. Pehſeris un Jahnis. Leeldeena Naht!

Peeſikuma. Laſſchu-ſtaſſis. Bezais Kreewinees. Graudi un ſeedi.

Cekſchsemmes ſinnas.

No Rihgas. Sawä 10. N^o jau peeminnejam, ta muſſu Rihgas ſuperdenta lungu Dr. Poelchau augstais Kungs un Keisera apgohdajis ar biſkapa gohda-wahrdu us to deenu, ſad palikka 25 gabdi, lamehr winſch tai augſta garriga ammatä. Patte ta gohda-deena bij winna ſeſtdeenä, 16tä Merz. Waktara preeſch tahs deenas pilsſehtas dſeedataju beedribas dahrgo tehmu apſweizinaja ar jaulahm dſeedaſchanahm. Sawileſchanas-deenas rihta pilsſehtas ſtoflu ſtohlneeki biſkapa tehmu ar dſeedaſchanahm ſweizinaja un tad nahza pilsſehtas baſnizas-teefas lohjetki, rahtſlungi un no wiſſadahm kauſchu un ammatu lahtahm ſubtitt weetneeki, firmajam gohda-tehwam laimi wehleht un laimes-wehleschanu rakſti ſanahza no daſchahm weetahm, ihpaſchi arri no Tehrpates uniwerſitetes. Netruhla arr gohda-dahwanu, ar to draudſes-lohjetki raudſija ſawu mihtotu gannu eepreezinaht, jo pateizibu un gohda-

ſchanu winſch beesgan iſpelniſees pa teem 46 gab-deem, lamehr ſwehta ammatä. Stary dahwanahm, ſas biſkapa tehnam jo leelu preeku darrija, irr peeminnama ta, ta pilsſehtas rahte un ammati paſlud-dinaja, la no winnu puffes us biſkapa tehwa wahrda effoht dibbinata ſtipendija preeſch weena, ſas teologiu ſtudeere un biſkapa tehnam paſcham itreiſja-noſalka, lam ſchi ſtipendija peeſchirrama.

Wehl no Rihgas. Ta wahzifla Rihgas awiſe „Zeitung für Stadt und Land“ ſinno ta: Ta „Pawaffaras beedriba,“ to preeſch pahri gab-deem fabriku ſtrahdneeki paſchi eetaiſſjuſchi, rahdabs labbus ſohkus us preeſchu eiyoht. Schai beedribai irr mehrkis: palihdſibu ſneegt zits zittam un pehz ſcha mehrka ta pamaſtium iſplattahs tahtal. Lihds ſchim ihpaſchi til mirrou- un ſlimneeku-labbi eetaiſſjuſe, beedriba grihb turymal arri pahr bah-rineem un neſpehjneekeem gabdaht, un ta winnas mehrkis lihds ſchim labbi iſdewees, warr zerreht, la ir us preeſchu labbi ees. Schai beedribai, kur wiſſwairal til fabriku ſtrahdneeki lohpä ſadewu-ſchees, taggad irr 1030 beedri un prohti, 425 ap-prezzeti un 180 neapprezzeti wihrefchi un 425 fee-weetes. Genemſchana beedribai pagahjuſchä gaddä bij 3824 rub. 27 ſap., un iſdohſchana tillai 2274 rub. 56 ſap., ta, la us ſcho gabdu atlikka pahral 1549 rub. 71 ſap. un tadeht gan warr drohſchi ſawu gabdaſchanu pawairoht. Beedriba ſaweem beedreem ſlimmiba maſſa 2 rub. 50 ſap. par neddeku un pehrnä gaddä preeſch 107 ſlim-meem iſmaſſajuſe 458 rub.; bes ta preeſch 14 leeleem lihkeem (latram 50 rub.) 700 rublus un

preelſch 42 behrnu lihkem (latram 10 rub.) 420 r. ismalkajufe. — Arri brangs dſeedataju kohris beedru ſtarpâ irr ectaiſſjees.“ — Wehl mums tē ja peeminn, ka ſchi beedriba pagahjuſchu ſemasſwehtku walkarâ bij ſapulzejuſe bahrinus un nabbagu behrnus, kur pehz noturreteem Deewa-wahrdeem tohs apdahwinaja ar apgehrbeem un zittahm dahwanahm pee ka tiſſa tebreti 65 rub. 35 kap.

No Wehteruppes Draudſes, Wiſſemē, mums atſkannejuſe preeziga ſinna, ka 28. Februar deenâ tur eezelta jaunaſbeedriba, kam wahrds: „Juhrmallas Diſchu-beedriba.“ Lai nu gan ſchim brihſcham wehl neko ſtaidri neſinnam pahſ ſchahs beedribas mehrki un darrameem, tomehr preezigi zerram, ka ir pahſ to drihſ warreſim doht ſtaidras ſinnas ſaweem laſſitajeem.

No Iggauſeem. No muhſu kaimineem Iggauſeem labprahſ ſaweem zeen. laſſitajeem tahdas wehſtis paſneedsam, ihpaſchi wehl, kad ſchihſ ſinnas muhſu kaimineem par gohdu un uſſlaweſchanu. Tâ par prohwi laſſam Ribgas awiſe (Rig. Zeit.), ka pee Iggauſeem ihpaſcha weiziba mannama preeſch muſihka, un tapehz arri preeſch dſeedaſchanas. Dſeedaſchanas un muſihka-beedribas deenu no deenas pee wiſaneem wairojotees un wiſnu pannahumi effoht par teizameem atſiſtami. Lai laiſâ preeſch ſemasſwehtkeem bijuſe Nehwale konzerte, kaſ no ſlohotaja A. Glas tiſſuſe waddita un ſchi konzerte kohti labbi iſdemuſehs un tâpat ta apſweiſzinaſchana, kaſ Iggauſu ſemmes gubernatoram tiſſuſe iſrihtota, bijuſe tahda, ka zeen. gubernatora k. pahſ to preezajees un ſawu uſſlaweſchanu iſſajziis. Lai 27tâ Janwar Iggauſu dſeedaſchanas beedriba ſem Faſſa (Paſſ) k. waddiſchanas iſrihtojufe konzerti Nehwales baſnizâ. Waddonis pats effoht kohti jauki ehrgesles ſpehlejis. Turpmal, kâ dſirb, tiſſſchoht wehl zittas konzertes iſrihtotas. Lai 3ſchâ Februar dſeedaſchanas beedriba „Koit“ ſwehtjuſe ſawus gadda-jeb dibbinaſchanasſwehtkus. Schee ſwehtki kohti brangi un teizami iſdemuſchees. Turſtaht arri us ſwehtkeem tiſſuſchâs iſrahditas diwas johku luggas, kaſ pee ſtattitajeem un klaufitajeem leelu patilſchanu mantojuſchâs. Schahdu ſinnu dſtradedami, arri mehſ, Latweeſchi, neapniſſim dſeedaſchanu un muſihki koht, lai nepaleekam ſaweem kaimineem paſſat, bet weenlihdſigi ar wiſaneem us preeſchu dohdamees.

No Nehwales teel ſinnohts pahſ kahdu leelu ſahdſibu. Is muſiſchneeku kredites lahdes irr iſſagti 137,000 rubki. Par wainigo pee ſchihſ ſahdſibas irr iſrahdiſjees lahdes kaſſeeris, kaſ tai 2trâ Merz noſchahwees.

No Wehterburgas. Lai deedeſeſchanu warretu ſchinni pilſſehiâ iſnihjinahſ, tad irr tiſſumſ dohts, ka laudis, lo diwreiſ pee deedeſeſchanas notwers, aiſſubtiſh us tahtalahm gubernijahm un tur tohs liſſ ſem uſtizzamu zilwelu uſraudiſchânas.

— Lauſchu apgaifmoſchanas miniſteris 16. Merz iſlaidis pawehleſchanu pee wiſſeem ſlohtlu-jeb mahzibas aprinku kurratercem, ar lo tohs uſaizina gahbaht pahſ wiſſpahrigahm ſlohtlotaju ſapulzehm pee krohna ſeminareem. Wiſni warroht tahdas ſapulzeſ nowehleht arri pee teem ſeminareem, lo muſiſchneeki uſturr. Sapulzehm par preeſchneekem waijag buht ſeminaru direktoreem.

Wehl no Wehterburgas. Kreewu awiſes reiſu reiſahm daudſinaja, ka tiſ un tiſ daudſ Wahzu koloniſti aiſeefchoht no Kreewijas prohjam, ihpaſchi no Perſones gubernijas un tee eefchoht prohjam us Ameriku. Taggad leela awiſe „Golos“ ſakta, ka no Domehau miniſterijas dabbujuſe ſtaidru ſinnu pahſ ſcho buhſchanu. un pehz ſchahs ſinnas iſrahdoteks, ka nemaſ tiſ trakti ne-effoht, kâ iſdaudſinahſ. Perſonas gubernijâ tee koloniſti nemaſ nedohmajoht us aiſeefchanu, — wiſni ſawu ſemmi atkal par jaunu us 3 gaddeem no krohna rentejuſchi un maſſajoht leelaku renti nekâ lihdſ ſchim. Kaſ wehl aiſeiſjoht, tee gan effoht tahdi, kam nekahdas ſemmes naw. Bet taſ gan effoht teefa, ka Tatari no Krimmas pulkeem eiſjoht prohjam us Turziju — tâpat, kâ tee darrijuſchi pehz Krimmas karra. Schee ſawus berretajus aiſſubtiſjuſchi us Konſtantiſnopeli, iſklaufinahſ, us kahdu norunnu Turzija ſchohs uſnemſchoht. Schee aiſeedami grihboht iſbehtg no karra-deeneſta. Wiſni par ſmeekla naudu pahrdohdoht ſawus grunteſ, deſſetinu par weenu rubki, lai tiſ warretu prohjam tiſt.

No Amu-Darjas puſſes ſinno, ka turrenez karra-pulleem iſdewees tohs palaidigohs laupitajus Turkmenus ſawaldihſ, ka tee no ſawa laupijchanas ammata atſtahjotees, lo lihdſ ſchim dſinnuſchi pee teem ſem Kreewijas waldijchanas buhdameem eedſihwotajeem. Turkmenu ſamudi taggad meerigi maſſajoht ſawas nodohſchanas. Uſbenſtas eedſihwotaji Amu-Darjas kreisajâ puſſe preezajahs pahſ ſawu drohſchu dſihwi un pateizahs Kreeweem, kaſ wiſnus no Turkmenu waſankahm atſwabbinajuſchi. Tee, prohti Turkmeni, arr wairs nedohma us laupijchanu, bet ranga meerâ dſihwoht un atſpirgtees no wiſſa, lo ſawas pahrgalwibas deht zeetuſchi.

No Odessa ſinno, ka Simſoropoles aprinkî 17 grabdus leela falla bijuſe un wiſſi lauti ar dſiſku ſneegu tiſſuſchi aplkakti; lohpi un ihpaſchi aitas zaur baddu eiſjoht pohſtâ, — jo tur neweens tahdu ſeemu naw gaidijis un tadeht lohpu barriba naw ſagahdata, — lai kuhſti warretu barroht. Reiſneeki ſtahta, ka noſprahguſchâs aitas gubbahm redſejuſchi zekumallâs un ſaimneeki, kam lohpu barribas naw, ſawus ſirgus palaiduſchi walkâ, lai eet, kur grihb. No Tiſliſſes ſinno, ka tur Potigorſkas aprinkî Februar mehneſi 30 grabdus falla uſnahluſe.

Ahrſemmes ſinnas.

No Wahzijas. Wahzijâ taggad pa leelbeeahm politika druſzim apluſſuſe, naw nekâ lo no

jauna stabstih. Firsa Bismarka wahrdi, to tas fawâ flimmibâ us teem winnu apmekledameem fungeem runnajib, leelu trohstni padarrijuschî un laifam arri to labbu pasrahbabs.

No Franzijas. Franziju wehl arween kratta tas drubstis, deht eetaifamas waldischanas. Sebtschu nu gan irr nospreestê, ka Mat Mahonom 7 gaddi no weetas jawalda, tomehr tee monarkisti wandahs un wandahs, weeni ar fawu Schamboru, ohtri atkal ar fawu Napoleonu. Un fâ lai darra, kad arri paschâ tautas jeb runnas-wihru sapulzê fehsch wibri no wiffadahm schahm partejahm! Salka, ka gribboht tautas wihru sapulzi pawiffam atlaist, — bet wai ar to to nemeera uggunt slabpehs, tas mas tizzams. — Wehl weens zits notiffums schinnis deenas tur gaddijees, kas Frantscheem errestibas darra. Noteefahs Roschfors libhs ar zitteem 5 kommunisteem isbehstis no strahpes-kolonijas, Saun-Kaledonijas fallâs, Australija un laimigi aigahjuschî Angtu-kolonijas, us Sidnei pilssehtu, no furrenes jerre pahraht us Angliju un tad Franziju atkal kirzinaht. Effoht bijis Frantschu fuggis, kas gahjis 17 zeetumneelus atswabbinaht; bet kad tai brihdi zitti bijuschî pee darba, tad til 6 ween dabbujis atswabbinaht. Fuggis wiltigâ wihse bijis uswilzjis Angtu karrogu, lai no ta nelo kaunu nedohma. Tadeht nu Frantschu waldischana dohma, ka schis fuggis effoht Anglija isrihlohtis un tadeht Anglijai peenahlotees pahr to blehdibu atbildeht. Fuggim ar bijuschî 2 leelgabbali wirfû un tas bijis apnehmees ar warru strahdaht, ja ar wiltibu nebuhtu isdewees.

No Spanijas nahl behdigas sinas ween. Ap Bilbao pilssehtu darbojahs republikanteschi un Karlisti un, fâ rahdabs, tad ne katri neteel us preeltschu. Stahsta, ka 27tâ Merz tã lahwofschees, ka republikaneescheem wissmasal 300 wihri krittuschî un lahdi 1200 effoht nowangoti. Bet Karlisti falka, ka republikaneescheem 6000 wihri effoht krittuschî un 1500 effoht nowangoti. Marschallis Serrano effoht fazzijis, winsch lauschotees woi libhs pehdejam wihram, bet Bilbao pilssehtai wajagoht palihdseht. — Zittas sinas, kas pahr Parihfi nahlfuschas, stahsta, ka Bilbao pilssehtâ dumpis effoht iszehlees un weens Karlistu pulks, no Santas waddihts, mascheerejoht teescham us Madridi; Serranos karrawihri effoht wiffu firdibu saudejuschî un Karlisteem atkal preebedroschotees leels pulks fawwatneeku. Atkal zittas sinas falka, ka waldischanas karrapulli arween effoht fawâs weetas, to eesahlumâ eenehmuschî, un i. pr.

No Italijas. Italiya 23schâ (11tâ) Merz fwinneja tohs swehtkus, kad palikka 25 gaddi, lamehr winnu taggadejs kchninsch Wiktors Emanuels walda. Sinnams, ka til warreni tee preeli nebija, fâ zittas semmes tahbôs swehtkôs mehds peedschwobht; jo Italiya wehl deesgan lauschu, kas pah-

westam peekerrahs un daudj arri to, kas kchnina waldischanu apnikfuschî, wehlabs republiku, — pee scheem peederr arri wezzais Garibaldis. Teiz, ka pahwests us scheem swehtkeem islaidis pawehleschanu, ka lai scho gohda-deenu bislapi lauj swehtihht til tais semmes, kas jau no agrakeem laiteem pee scha kchnina walstes peederr, bet to lai nedarroht wis tais semmes, to kchninsch ar warrmahzibu eenehmis, fâ Meapeles kchnina-walste un Rohmas walste, jo schahs semmes til pat ihfu brihdi ween pee winna tureschotees. Ka wiffur naw wis notizzis pehz pahwesta pawehles, pahr to deesgan sinas nahlfuschas un patte Rohma ar leelu gamilefchanu fawus swehtkus fwinnejufe, retti ween tur schee preeli aisturreti. Salka arr, ka kchninsch tai laikâ, kad pahwestam palikkuschî 25 gaddi, lamehr fawâ augstâ ammatâ, wehstneeku ar pilnu gohdu nosuhtijis pee pahwesta, tam augstu laimi wehleht, bet pahwests tã nedarijis wis. Turpretti tai paschâ deenâ, kad kchninam schee swehtki fwinneti, daudj pahwestneeki un ihpafchi muishneeki ar leelu stahsti fabraufuschî pee pahwesta, Watilana pillê un tam no jauna fawu ustizzibu un padewibu apleezinajuschî. Scheem wiffeem ta zerriba, ka schee pahrbandischanas laiki drihs beigschotees un pahwesta waldischana tad jaunâ spohschumâ iszelschotees un pastahwefchoht. — Kchninam tai deenâ, sinnams, ar netruba laimes-wehletaju no mallu mallahm un wiina walloda, ar to laimes-wehletajeem atbildeja, flanneja atkal ohtradi. Winsch fazzija, ka Italijas faweenoschana un pastahwiba effoht stipra galwofschana par Ciropas meeru; winnas isfchirtas semmes effoht faweenojuschahs un zaur to, ka Rohmâ eezelta par Italijas galwas pilssehtu, effoht tantas faweenoschanai tas krohnis uslifts. Par to wiffu peenahlotees pateiziba Deewam un Italijas tautas spehlam. — Kad mehds faween behrneem — tã beidsjoht kchninsch fazzija — tehwu semmi atstahjam neween swabbadu un faweenotu, bet arri labbi eedallitu un laimigu, tad deenas warram fazzijht, ka fawu laizigu muhschu effam labbi leetâ listuschî.

No Turzijas. Turku waldischana fahloht atkal tihri bes lahda eemesla naidigi lassitees ar Rumaniju un ar Serbiju, zaur to warroht iszeltees leelas fajulschanas, no ka ne weenam ne ohtram lahds labbums. Sultans nosuhtijis us Bukareffi sinau un pawehli, ka wiina pahrwaldischanas warra to nepatauschoht, ka Rumanija, ka winnas pawallstneeze, patte no fewis andeles derribu noslehdsjoht ar ahrsemehm. Lahda pat pawehleschana arri dohta Serbijai. Bet to jau nu warroht gan fapraft, ka schahs pawallstes fawas teefibas tã nelauschoht wis atneemt un zaur to buhs ar Turzija eenaids gattaws. Bet ir ar to wehl gohda-lahrigajam jaunajam seelwestram nepeeteeloht. Winsch Serbijai netaujoht dselzseku taifihht tur, tur ta gribbejufe un tur tai derroht to taifihht un norahdijis pawif-

fam zittu lihntju, tur tai nelahds labbums un tur schinni gaddu fimtent neweens us to nedohmaschoht, tur dselzjekku taiſcht, — las laifam Turzijat paſchai ween buhtu par labbu, bet ne tahm pawalſtehm. Tà nu no Turku puffes abbaſm firſtu walſtehm tabdas naſtas uskrautas, ſo tabs newarroht un arri nebuſſchoht peenemt, lai noteeloht, las notildams.

No Konſtantinopoles. Arri tē paſchā galwas pilſſehta ruhgt nemeers. Leelweſirs to „Peſtitaja baſnizu,“ las no fenn laiteem Huſſuniſteem (lattoteem) peederreja, taggad atdewis teem Pretthafuniſteem. Bet wezſee ſaimneeki wiſſaplahrt baſnizu aiſtaifjuſchi zeet un paſcheem ſultana ſubtiteem poliſejas lungeem, las to baſnizu jauneem ſaimneekeem gribbejuſchi eerahdiht, turrejuſchees pretti. Leelweſirs 8 gohdatuſ lattotus aizinajis few' preekſchā un teem zeefchi peeloſhdinajis, meerigeem palikt, kad baſnizu atdohſchoht Pretthafuniſteem, zittadi ſchōhs bahrgi ſohdiſchoht. Bet ſchee tublin atteikufchi, ka nellauſiſchoht wiſ. Zaur to nu izehlees leels nemeers un neſenn lahdi 300 leeli wiſtri ſapulzejuſchees lohpa, las norunnajuſchi, ſultana pawehlei pretti turretees. Ir Europeeſchi ſahloht ar nemeeri-gajeem beedrotees.

No Kihnas rakſta, ka pee Kihnas waldbneekem wehl nelahdā wiſſe gaimā neteeeloht klaht, bet ka tee ſawu wezzo dumjibu farga un lohpi tā ſpehdami. Taggad ſinno pahr to, tā jaunajam keiſeram tiſtufchi preekſchā laiſti ahrſemmju wehſtneeki. Las notizzis newis paſchā keiſera pillē, bet lahda dahſa mahjā jeb pawillonā un tur arr waijadſejis ſtundu pehz ſtundas gaidiht, lamehr tiſtufchi preekſchā laiſti tam „debbes dehlam,“ ka Kihneechu keiſers ſewi leel ſaukt. Wiſſch tur ſehdejis us ſawa trohna-krehſla, lahjas truſtiſti ſalizzis un wehſtneekem waijadſejis lahduſ 10 ſohtus aſtattu noſtahtees, tur tad Kreewijas wehſtneekſ wiſſu zittu wehſtneeku wahrdā peenahkamo runnu noturrejis. Pehz to wehſtneeki ſawuſ leezibas-rakſtus nolikufchi us galda. Keiſers tad pagreeſees us prinzi ſtung, las keiſeram tuhwu us zeekem nomettees un tā rahdi-jees, itt ka us ta to runnato, bet ne weens wahrdſ nebijis dſirdams. Prinziſ tad us wehſtneekem atgreeſees un teizis, ka keiſers winnu leezibas peenehmis. Tad atkal liſzees, itt ka keiſers us prinſcha runnato un tas wehſtneekem teizis: keiſers zerrejoht, ka ahrſemmju waldbneeki wiſſi gan effoht weſſeli un ka wiſſas darrifchanas ar winneem warreſchoht labbā meerā iſdarriht. — Lahda lepniba walda tur, tur tumſiba mahjo, — lai gan paſcham keiſeram ja-opleezina, ka neſpehi ſawuſ dumpinee-luſ ſawaldiht.

No Japonas. Samehr Kihna paleel ſawā wezzā tumſiba, lamehr Japana ar warru dohdahs us preekſchu. Taggad no turrenes ſinno, ka grihbōht eetaiſcht parlamentariſtu waldbifchanu. Laudis, las jau gaimu eemihlejuſchi, fakloht, ka taggadeja

waldbifchanas wiſſe ne-effoht ne keiſera, ne ſauſchu ſinnā, bet tiſ miniſteru warrā ween. Tadeht lohti waijagoht to zittadi eegrohſiht, jo laudis arr grihbōht pee noſpreeſchanahm un likumu dohſchanahm klaht buht un palihbſeht, ka keiſers ar ſaweem pawalſtneekem weenprahtibā paleel, zaur to ween walſis warroht palikt laimiga un ſpehziga. — Waldbifchana weenadi ween darbojotees pahſhdama un labbdama un grihbōht arri iſdōht rekrubſchu likumſ r. Japana, Kreewijas draudſibu zeenidama, ihpaſchu paſtahwigo wehſtneeku ſuhſta us Pehterburgu un tas jau taggad effoht zeekā, us Pehterburgu nahhdams.

Jaunakahs ſinnas.

No Berlīnes, 27. Merz (8. April. Graſs Moltke reiſu reiſahm ſurunnajahs ar keiſeru. — Waldbifchana dohma ezejt walſis-kanzleram (Biſmarkam) weetneeku. — No Franzias ſinno, ka Roſchſohrs un winna beedri tadeht warrejuſchi iſbeht, ka kommandants teem wehlejis juhmalla ſweiſjoht.

Wezzais Stenders.

(Statt. N. 10.)

Kam Deews ilgu muhſchu peeſchlihris, tam dſihwes walfarā rets lahds no jaunibas draugeem un beedreem atleek. To paſchu arri peedſihwoja Stenders; winna jaunibas draugi bija zits pehz zitta aiſgahjuſchi us muhſchigu duſſu, tā ka wiſſch beidſoht gan drihs weens pats bija palizzis. Tai 1784 g. nahwe winnam aiſwedda winna laulatu draudſeni, ar to wiſſch laimigā laulibā bija tſchetredſmit gabduſ ſadſihwojis. Gan firſds winnam par to ſahpeja, tomehr wiſſch padewahs Deewa ſpreedumam, dohmadams, ka „Deews lahbi darra to darridams“ un turklaht ſinnadams, ka katram reiſ no ſchihs paſfaules jaſchkirrahſ un ka winna ſtundina arri wairſ tablu naw. Tai gan ſtipri gaddōs buhdams, to mehr wiſſch wehl ar rakſteem un ſinnafchanahm nodarbojahs, tā arri ſawa ammata peenahkumſ iſdarrija. Tai 1786 gaddā wiſſch wehl usnehma gruhtu zeeku lihds Jelgawai, tur winnam tā konſiſtorijas peeſchedetajam bija darrifchanas. Kad wiſſch no Jelgawas pahrbrauzā, tad winnu leels preels mahjās ſagaidija; wiſſch atradda ſawu wez-zako meitu, to nebija diwedſmit un peezi gadduſ redſejis. Ta bija Sweedru ſemmē iſprezzeta, un lai warretu ſchinni muhſchā wehl ſawu tehwu redſeht dabbuht, winna bija bailigu juhras zeeku usnehmuſe, jo no Sweedrijas newarr zittadi ſchurp atbraukt. Winna palikta pee ſawa tehwa gandrihs weſſelu gaddu.

ſawu prahweſta ammatu Stenders nolikta tai 1787 gaddā un winna weeta eetahjahs winna dehlſ.

Jaw preekſch tſchetreem gabdeem preekſch aiſſeſchanas us muhſchigu duſſu daubſ netruba, ka wiſſch buhtu ſawas azzis beidſamo reiſt aiſdarrijis, jo winna dſihwiba nahja breeſmās un itt nejaufchi. Tas bija tā: lahda deenā wiſſch bija iſgahjis pa

dahrsu pastaigates un tē gaddijahs, ka wīnsch no weena desmit pehdas augsta kalnā jeb terrasses nolrīta un kridams fēw rohlu islimminaja un pee tam kōhti fadausijahs, tā la stipras fahpes wīnnu us flimneelu gultas nolīka un wīnsch pats jaw fahka dohmaht, ka wairs weffels no sawas gutas nepeezelchotees, ja pat beidsama stundina nebuhs jafagaida. Bet ahtra palihdsiba, ruhpija lohpfchana scho preelch wiffas Latweeschu tautas til dahrgu dshwibu ustaupija; pee isweffelofchanas arri dauds palihdsēja Stendera weffelas meefas un affinis, las no ne lahbas meefas labribas un laislibas nebija nelad maitatas. Pehz diwi mehneschu fagullefchanas wīnsch til tahku jaw bija atweffelojēes, ka warreja sawa septindesmit un astotā dshmschanas deenā sawa dehla behrnīau kristiht; bet pehz schihs flimmibas wīnsch wairs bes speeka newarreja iset. Lai gan wīnnam schinnī beidsamā laikā wairs nelahda gruhā flimmiba neusbrukka, tad tomehr lahbas deenas bija wahjisch, tā jaw tahdā leelā wezzuma tas zittabi newarreja buht.

Wiffi zilweli mirstami, tā arr wezzam Stenderam ta stundina nahja, tad wīnnam no schihs pasales bija jafschirrahs. Tschetripadsmī deenas fagulleja; lai gan wahjiba nebija fahpju pilna, tad tomehr schoreis wīnsch wairs nepeezehlahs, bet aismigga muhschigā meegā tai 17. tā November 1796 pulksten 11. preelch pufdeenas. Sawā dshwes gahjumā wīnsch bija fadschwojis astondesmit un weenu gabdu, dewīnus mehneschus un septinas stundas.

Tē bija sawu dshwi beidsis weens wihrs, las neaismirstams paliks wiffai Latweeschu tautai, kamehr ta sinnahs rakstus Latweeschu wallodā zeenih. Tais laikōs, kur wehl Latweescheem mas, kōhti mas grahmatu bija, ihpafchi truhka raksti pahrlaizigahm gudribahm un sinnaschānahm; wezzais Stenders bija tas pirmais, las schahdus rakstus nehmahs apgahdāht. Pahrl Stendera raksteem runnajoht buhtu dauds las fallams, bet mums peetiks peeminnejscheem wīnna „augstas gudribas grahmatu.“ Schi grahmata preelch dauds gaddeem farakstīta, weenā laikā, kur wehl ar dabbas sinnaschānahm jo masal nopuhlejahs, un tomehr wīnsch schinnī grahmata nehmees leetas un sinnaschānas isstahstīht, las toreis wehl wīspahri nebija sinnamas. Wezza kreetna Stendera gaischais prahts un ihstais zilwezibas gars bija atsinnis, ka katram zilwelam peenahlahs sawu prahtu zillāht un tapehz arri Latweescheem. Dwehfelu gans buhdams wīnsch sinnaja sawa ammata peenahlumu un usdewumu pilnigi noswert, wīnsch sinnaja, ka dwehfēle jo labbaki usplauht, tad prahts pee gaismas kluwis; mahzitajs buhdams wīnsch gribēja buht par ihstu mahzitaju neween sawai draudsei, bet wiffai Latwju tautai un tahds wīnsch arri bijis. Bil irr to, las warretu Stenderam libhsā stahtees un fazzih: „mehs effam til pat dauds preelch Latweescheem strahdajufchi, tā wezzais

Stenders.“ Mas, kōhti mas tahdu bnhs, un ja mums dauds tahdu Stenderu buhtu bijis, tad pateesi muhsu rakstneezibas lauks nebuhtu tā ar nīnahm jahlehm apaudsis, muhsu mihka Latweeschu walloda nebuhtu tā pahrgrohsijufehs, gandrihs buhtu jafalla: tā maitajufehs. Stenders, lai gan Latweetis nebuhdams, bija leels wallodas prattejs un sinaja wallodas fwehtumu eewehroht; bet schinnis laikōs kōhti mas raugahs us wallodas garu, weenalga, waj jaunmohdes wallodā farakstīhts raksts jeb grahmata tautai arri faprohtama waj ne, tad tikkai rakstītajs mahzejis mahzitus jo mahzitus teikumus Latweeschu wahrdu flannās tehrt. Wehl reis peeminnam „augstas gudribas grahmatu.“ Lai katrs, las to lassijis, falka, waj schinnī grahmata atradbisees wahrdi un teikumi, ko Latweetis nesaprattih? Bet taggad lai palaffam grahmatas, las pahrl dabbas leetahm un sinnaschānahm farakstītas, zil tur taggad to wahrdu un teikumu, ko daschs labs, tikkai Latweeschu wallodu mahzedams, nesaprattih. Ar laiku sinnams wīspahrgrohsahs, bet wallodu newajabsetu wīs pahrgrohsih, jo walloda irr tautas fwehtums un fwehtumu aistīht irr grehls. Un kam arri nebuhtu behdas par fwehtumu, tas lai nepeemirst wezzo Stenderi, muhsu rakstneezibas tehnu, lai nemu wīnnu par preelchschimi un no wīnna lai mahjahs, tā walloda irr fahohpi, bet naw jahpahrgrohsja un jafamaita. Latweetim, kam sawa walloda ruhpi, gan firds fahp redsoht, tā taggad weeglprahitigi ar Latweeschu wallodu strahda. Atkremfim tautai wallodu un tauta wairs nebuhs, jo tauta bes wallodas naw tauta.

Pahrl Latweeschu wallodas flaidribu un lohpfchānu runnadami, drufzin nolīhdam no sawa zēka, prohti no rakstīschānas pahrl Stendera dshwes-gahjumu.

Kad Stenderu paglabbaja, tad wīnna dehls turreja libka-spreddiki pee fahrka un wīnna dehla dehls spreddiki pee kappā. Abbi spreddiki tilla fazziti Latweeschu wallodā. Latweeschi, las lassih mahzeja un fainneeki bija, aisneffa us kappoem sawu augsti gohdato mahzitaju, las til dauds preelch wīnneem, preelch wīnnu draudses un wīsfas tautas bija strahdajis un puhlejees. Sahrlu semmē laischohht tilla dseedata ta dseesma: „Ko ta nahwe rahwufe.“ Tahs zittas dseesmas, las wehl tilla dseedatas, bija schihs: „Kā drohschi dshwo zilwezīnsch“ un „Jaw mannas deenas steidsahs.“ Schihs dseesmas jo wairaf behrineelu firdis aisgrahba, tad tee eedohmajahs, ka nelaihs pats schihs dseesmas bija farakstījis. Us behrehm bija fanahlfufchi gan augstas gan semmas lahrtas laudis, kurru starpā arri lahdi 80 Latweeschi bija.

Nelaika dehls eewehrodams, ka wīnna tehws Latweeschu tautai bijis mahzitajs un rakstneeks, ka wīnsch preelch schihs tautas prahta zillafchānas weenmehrl ruhpejees un gahdajis, ka wīnsch schai tautai mihfisch un gohdahs bijis, — to eewehro-

dams winsch bija Latweeschus par lihka neffejeem usajinajis.

Us wezza Stendera kappā tiffa usliffs weens piremides almens, lo leelslungs von Bolschwing bija dahwinajis.

Getom schoreis sawu rakstu beidsam, wehl japeeminn, ka Latweescheem, kas is pateizibas Merkelim peeminnas-stabbu zehluschi, arri peenahthos Stenderam tohdu zelt, zaur to parahdidami, ka winni naw nepateizigi saweem labdarritajeem un ka proht tohs gohdaht un zeenih. Bet kad arri Latweeschi sawam rakstneezibas tehnam wehl naw uszehluschi peeminnas almeni, tad tomehr winnam schahdas peeminnas sihmes netruiht; jo katra kreetna Latweescha firid schahda peeminnas sihme atrohdamā. *)

Dauds netruihs no simtu gabdu, tomehr Stenders no mums aishgahjis, tomehr tas gars, lo winsch sawos rakstos mums atstahjis, wehl taggad starp mums miht, un labbi tam, kas scho garru saprottis un tam klausā! —be.

Pehteris un Zahnis.

Pehteris. Woi reds, Zahn, waffara jau klah, — stati' la kuggi newarr sagaidiht, kamehr leddus aishgahjis, jau ar warru sprauschahs Daugawa eel schā, nebehdadami, ka leddus pretti nahf.

Zahnis. Baldees Deewam, buhs muhsu rohpelneem atkal darbs, — kauschu jau ta peenahl no mallu mallahm la wairs ruhmes naw fur peemestees.

Pehteris. Ko nu, brahlht, kad ta ween buhtu ta waina, tad til dauds besdarbjus wis neredsetum, la taggad. Man rahdahs, ka darba truhlums schinnis laifos nemas naw, — bet strahdneeku truhlums irr leels. Woi tee laudis, kas no mallu mallahr te faskreen, tadeht schurp nahluschi, ka teem sawa tehwiischla darbs peetruhjis? Kas to dohd!! Winni no darba behgusch, te melle lungu deenas, gribb wiffu weegli eeguh. Tu warri tahdeem darbu peedahwaht, tas winneem par gruh — ta pelna par masu, nepeeteel hairitim un ziggarineem, bes ka tal schinnis laifos wairs newarr pahrtitt.

Zahnis. Teesa gan, — pats pehdigais plazzis us tirgu jau enemts preelsch andeles, — tas amwats wehl patih, darbs nebuht ne, — lai arri to dubbulti aismolfa. Zaur lo tad taggad wiltiba pee prezekm noteel leeliskam, ka ne zaur to pahleeku leelu pulku kohpmannu!

Pehteris. Irr jau gon jabrihnahs, ka tahdi wesselligi tehwiini, kas us darba no Deewa radditi, no darba atraujahs un melle flinkas deenas ween un tahdus ammatas, preelsch ka tee naw dsimmu-schi un lo tee neproht.

Zahnis. Pats ar sawahm azzihm esmu redsejis familijas, kas no semmehm eenahluschas, Ahriih-

gas pagrahos miht ar flimmibahm un nabbadsibu laudamees, bet — us semmehm atpakkat negribb eet, lai gan tur teem istikka buhtu labbaka. Kas ta waina? Us semmehm effoht gruhdi darbi.

Pehteris. Ka tad, pilsehtneeki lai winnus us-turr, — lai dohd scheschlastibas maifi. Pats esmu redsejis, ka tais deenas, kad labdarritichanas beedriba nabbageem dahwanas isdalla, faskreen laudis, tahdi ween, kas us semmehm peederrigi, gaudo un fuhdsahs pahr truhlumu un ka behrneem waijagoht floslas. Esmu tad doschureis sawa prahda dohmajis ta: dohdeet ween til dohdeet, — ar to peelabbinaseet wairaf tahdus weefus no semmehm un juhs tohs wiffus nekad nespehseet peepildiht. Labbaki buhtu bijis, kad juhs, ja gribbat labbu darriht, tahdeem palihdsat tift atpakkat us saweem peederrigeem pagasteem; pagastu waldichanas gan labbaki sinnahs, kam no winnu peederrigeem waijaga palihdsibas un kam darba, un — pehz likumeem katram pagastam peenahlahs pahr saweem peederrigeem pascheem gahdaht. Woi tad pilsehtneekem pascheem nabbagu truhlums, woi semmju pagasti pahr teem gahdahs? Kas to dohs! Winni pahrdohd mums sawas prezes, zil dahrgi ween warr un tas ta pateiziba! — Luhl, ta es dohmaju, lai jits pahr to spreesch, la winsch gribb.

Zahnis. Es sawam padohmam nemas ne-esmu pretti, bet lo tad mehs diwi ween isdarritim! Bet aizini weenu tahdu palihdsibas mesletaju pee sewis us lahda darba, — tad tu dsirdest gan schahdas gan tahdas aishbildinashanahs un — tu warri welki us to gaidiht. Ar weenu wahrdu: taggadejee laudis gribb wiffu — pa welti.

Pehteris. Tapat jau arr' ar deenestneekem eet arween raibaki. Nefenn stahweja wahz' awifes schahds stikkis: deenestmeita eet pee lungeem deenestu derreht; bet apstattijusehs to lambari, kas tai preelsch dsihwes teel eerahdihts, ta scheshlojahs, ka tas effoht par masu, jo ne-effoht weetās, fur — klaweeri peelikt. Kad nu lungi praffa, kam schai klaweeres waijagoht, tad ta athild, ka winna pa stundahm dseedashanu mahzotees, jo winna arr peederroht pee lahdas dseedataju beedribas, us lo arr lungeem waijagoht schai laifu nowehleht. La tad deenestneeze!

Zahnis. Ah, tahdu stikki es arr sinnu un tas nefenn gaddijahs. Deenestmeita ar lungeem derredama, gribbeja arri to peederreht, ka katru reif, kad Latweeschu beebribas nammā balle, lungeem waijagoht winnu laist us to balli danzoh.

Pehteris. Nu, wai tad lungi ar to bij meerā?

Zahnis. Nu, ta ta brihnumi! Rahdi lungi tad schahdu kontrakti peenems! Warr jau gadditees, ka tahda laifa lungeem sawa deenestneeka wiff-wairaf waijaga.

Pehteris. La tu gan falki, bet es sinnu wehl taggad weenā weetā tahdus lungus, kas sawu deenestneezii basniza nebuht negribb laist, bet us balli

*) Pehz muhsu dohmaim, Stendera peeminnai labbaki deerretu lahda dsihwa peeminnas-sihme. la lahda flosla, sipendija ic. us Stendera wahrda. Red atzija.

wai zittahm weefibahm gan, kad arri us diwahm deenahm.

Sahnis. Nu, tad ta tee arr warr buht fungi!
Tee jau flaidri Deewa eenaidneefi.

Behteris. Nu, tal arr tahbi dshwo pasaulé.

Leeldeena klagt!

„Leeldeena klagt!“ tā kaudis klaiga,
„Pawaffara jau nahdama!“
Nedf, wiffi muddigi ween staiga
Un gahda, strahda, fataifa,
Kā augstu weefi gaididami,
Tee wiffus kaltus mehfeh un pohfeh,
Pahr to arr' gauſchi ruhpedami,
Ka apgehrebs buhtu tihrs un kohfeh.

Pateefi, leeldeena irr klagt,
Bet wat arr' wiffi ihsti proht,
Un atfihst to ar flaidru prahtu,
Ko leeldeena mums warr eedoht?
Tas Meera-leelklungſ, kas uszehlees,
To ihsto mehrki preefſchā leef;
Kā kappam atminis nowehlees,
Lai tumſiba aiſdſihſta teef.

Kaug', wiffa dabba taggad mohſtahs.
Un tehppjahs jaunā glihtumā,
Iht wiffur jauna dſihwib rohdaſ,
No flehpjumeem nahf klaijumā;
Kas bahrgā seemā tumſā ſmazziſ,
Tas taggad leelu-deenu ſweiz
Un augſchup zehliſ ſawas azzis,
Pehz ſawas wiſhes Deewu teiz.

Bet zilwekſ, kā tad tewim nahkahn
Scho leelu-deenu ſweizinaht?
Woi arr' pee tew' no jauna ſahlahs
Wiſſ mohſtees, tumſibu aſlah?
Tas wiſſ, ko ahriſti tu darri,
Pee jaunahs dſihwes maſ to derr,
Ar to neto uſrahdiht warri,
Kas Deewa preefſchā arr to ſwerr.

Tew eefſchigi buhſ mohſtees, zihtees
Ka eefſch tew' auſt pawaffara!
Un wiſſā ſpehlā jautri dſihthees,
Pehz ſirds un prahta gaiſchuma.
Iſmetti eeraddumus leekuſ,
Kas tumſibai un lohpiſbai
Ween peederr, — wiffuſ tahdus preekuſ,
Kas launu darr' zilwezibai.

Lai irr tew ſirds un namſ til ſpohſcht,
Kā Deewſ un zilweziba praſſ, —
Ka ſawas azzis wiffur drohſchi
Tu pazelt warri. — Lai neſas
Tew' neſchkeehj no ta zekka labba,
Ko muhſu Klungſ un Meifterſ rahd'
Un no tahſ ſahritibaſ, to dabba
Iſt katru deen' mums preefſchā ſtahb'.

Ar ſchahdu glihtibu tu kohſchi
To leelu-deenu uſnemſi
Un pawaffaraſ ſaule ſpohſchi
Tew ſpibdehſ ſirdi; meerigi
Tawſ zekfehſ uſ turreni paſteigſeefſ,
Kur muhſchiga pawaffara,
Wiſ ſmilſchu-ſlohga, tur pabeigſeefſ,
Ta zihniſchan', kaſ ſpaibija.

Grahmatu ſiana.

Pee brahkeem Buſch Nihgā un arri zittāſ grahmatu
bohdeſ warr dabbaht.

Wahrpa — no Richard Thomſon. 2tra dalka, ar bil-
dehm. Maſka 30 kap. — Birma dalka arri wehſ
dabbujama.

Jeefchanaſ-ſfohla, jeb: Behdaſ mahja leelklungu Deewu
atſiht. Stahtſ no Frantiſcha Hoffmanna, latwiſti
pahrtulkohtſ no A. St. — Maſka 20 kap.

Peewiltas brubtes nahwe. Stahtſ pehz pateefſga
notiſkuma no Lappas Mahrtina. Maſka 15 kap.

Pee Schablowsky f. Jelgawā, tiſka iſdohti un wiſſāſ
grahmatu-bohdēſ dabbujami

Strahpes liſkumi, pehz kurreem meera-teefneſchi wai-
niguh ſohda. Latw. wallodā pahrtulkoti no J. Gib-
beit. — Maſka 25 kap.

Schee gan tee liſkumi, kaſ Kreewu-ſemmē dohti preefſch
tahm gubernijahm, tur meera-teefſaſ jau paſtahw.

Pee Niemann f., Leepajā iſdriffektaſ un tāpat tur, kā arri
wiſſāſ Latw. grahmatu bohdeſ dabbujamaſ:

**Ajtondeſmit ſihmeſ preefſch eefwehtijameem
behrneem**, ar bildehm, bihbeleſ perſcheem un ſw.
dſeefmahm, apgahdataſ no J. Zeidler. Aprifku un
Sallaſ dr. mahz. Pirmahſ krahjums. Maſka 1 rubli.

Schee uſ katru lappu irr bilde lihſ ar peederrigu bih-
beleſ- un dſeefmaſ-perſchu, tur klagt eefwehtita jaunekka
wahrdi, dſimſchanaſ-deenu un eefwehtichanaſ-deenu warr
uſraſtiht, un tad eedoht tam par peeminanu.

Wahrlabboschanaſ.

Mahjaſ weefa 5ta Nummuri tai ſinnā: „Widſemmes
aprintu komitejai preefſch Samarah baddu-zeeſeem pee-
neſtaſ dahwanah ſc.“ zaur miſſeſchanohſ irr eeliſtſ: no
Jannahſ Gulbeneſ 75 L., tur wajadſeja ſtahweht: **no Jau-
nahſ Gulbeneſ 75 rub.**

Mahjaſ w. 6ta Nummuri, tai ohtrā ſinnā „No Nihgaſ,
tur arri ſahſtihtſ pahz dahwanahm preefſch Samarah
baddu-zeeſeem, irr zaur miſſeſchanohſ eeliſtſ, ka Ahrzeema
draudſe dewuſe 4 rub. 95 kap., tur wajadſeja ſtahweht:
40 rub. — Tai paſchā ſinnā nemaſ naw peeminnehtſ,
ka Tegaiſch draudſe arr' dewuſe 4 rub. 92 kap.

Nihgaſ Latweeſchu beedriba.

Pirmōſ leeldeenaſ ſwehtōſ tai 3ta Merz 1874

Latweeſchu teaters,

klahtakaſ ſinnahſ zaur programmahm.

Ohtrōſ leeld. ſw. 1ma April

weefibaſ waſtaraſ.

Atbildes.

A. A.—a. Nenemmu wiſ par launu, bet Jums pateizoſh par to, ka
man uſrahdeet, ka iſgahjuſchah neddeſaſ M. weefa peeliklumā
pehdejā lappah puſſe atrohdahſ rakſiſ, lahdam nellahjahſ tur
ruhmi airaſt. Arri patſ to eſmu uſgahjiſ, bet, Deewam ſcheht,
pa wehlu, jo abbāſ pehdejāſ neddeſaſ ar ſtiru wahjibu kan-
dameeſ, neſpehju patſ ſawas lappah pahraudſiht nedf apgah-
daht. Tizzeet drohſchi, ka uſ preefſchu tā nenotiſe

B.—a. A. Suhſu ſuhſijums man rohlā.

A. L. — Dſā. Suhſu ſuhſijums til taggad manā rohlā tizzeet, —
wehſ newarreju noſpreekt, kā ar to uſnemſchanaſ palitſ. Patel-
zoſh par Suhſu miſleſtibu. Redaktehrſ.

Libſ 27. Merz atnahluſchi 226 luggi un aiſgahjuſchi 39 luggi.

Atbildedamaſ redaktehrſ A. Leitan.

Lahfchu-stahfs.

(Statt. N. 11. Beigum.)

Nahwe jeb flaidri falkoht lahzi flattijahs man gihmi. Nahmi taz tuppedams manni apluhfoja, kamehr es uf grihdas gulleju. Winna leela, farkana mehle tam fahrahs ahra no rihtles, kas abbäs puf-fes ar fpohtschi baltahm, weenlihdfigahm sohbu-rindahm bija pilna.

Lidrihs fa es liffohs pehz fawas lohshufintes fneegtees, tad tas beedinadami eeruhzahs, un es ne-udrihstehjohs wis buht nepaklaufiga. Winsch rah-dijahs drufku no uggunstohbra derrigumu un leetafchanas faprottoht un sinnaja warabuht tilpat labbi fa es, fa tad es buhschu glahbta, ja til to warre-fchu fawä rohfa dabbuht.

Wiffas ichihz dohmas man schigli eefchahwahs galwä. Tahdas listäs allaschin mehds zilweks schigli dohmaht, un es tizzeju, fa nu pateest manna stundina peenahufi.

Nahlahs grubti mirt wehl til jaunai effofchai, bet wehl bes tam tahdä breefmigä nahwé — no traktä swehra kkuht faplohtitai.

Auffti sweedri man speedahs ahra no wiffeem meefas-panteem.

Gribbeju kleeht pehz palihga, bet sinnaju, fa man tas schinni zilweku tuffchä pohsta widdü neneefa nepalihofeschoht, bet fa es ar to fawu cenaidneeku jo negantafu padarifchu.

Tomehr ne schä ne tä noteektoht bija breefmigali nekä jeb kahda zitta leeta. Bija til breefmigi, schä gulleht un pahrdohmaht, kahda nahwe manni gaidija. Es raudsiu flaitiht paharus, bet wahrdi man fahlahjahs falkä. Kluffums bija neganti fatreeldams. Bitta nefa nedfirdeju, fa ta leela swehra dwehfofchana, kas pee mannis uf walti stahweja, un mannas paschas firds tralku pufstefchanu. Buhtu es warrejuft blaut, tad tas man buhtu, fa man schittahs, dauds mas hijis par atweeglofchanu, bet es ne ufwehfoht neudrihstehju, un teefcham pretti, kambara ohtra mallä, bija manna weeniga zerriba.

„Al, tad til ween Sarlis atnahktu!“ es no-elfohs.

Buhtu es kahdu drufku fapratuffi no magnetifmus, tad es buhtu laifam, ar wiffu tahkumu, kahdu jaufmu no mannas breefmigas lihftas winnä mohdinajufi.

Waj winsch gan atnahks deefgan laifa un manni ifglahbs? Man liflahs, itt fa es tuwodamohs sohkus ahra dfrdetu. Klauftjohs ufmannigi, bet ne-bija itt nekä; manna aufs manni bija krahpufti.

Man schittahs jaw labs laifs buht pagahjis, kamehr es tä uf aufstas grihdas gulleju un zil lo til drihstehju pafufteht; bet pateefbä zil kahdas felundes warreja buht pagahjufchas. Gefahloht es biju nahwei nodewufeshs; bet taggad es dohmaju, kad man weenreis jamirft, tad buhtu labbaki, kad es ne wairat tad tafschu raudsiu atgainatees.

Lahzis pa to starpu tuppeja itt weenaufsigi, manni apluhfoja un laifam dohmaja pats pee fewim, fa warroht fawas walfarinaf turreht, kad winnam patiffchoht.

Es apnehmohs, winna jeb mannu nahwi pafteidfinahht, tadeht zil ween til labbi warredama uflehju augfchä un fchawohs pehz fawas lohshufintes.

Es to fagrahbu un peeliktu pee plezza mehrkeht, bet bija par wehlu.

Lahzis gahlahs man wirfä, ar fawas fmagghahs keppas weenu weenigu zirteenu pafitta winsch flintes stohbra fahnus un fchahweens, kas preefsch winna bija nofpreests, fagahja grihdä.

Nu bija wiffa zerriba wehjä. Swehra milfufkeppas bija uf manneem kameefcheem un winna karfta dwafta fildija mannis waigus. Juttu, fa wiffa bija pagallam. Dohmaju uf fawa tehmu un jautaju fewi, fo tas gan fajuttihz, kad winsch mannu breefmigu likteni ifdfrdehs. Es dohmaju uf Sarli, fo es mihlejufti un fo man nu wairf nebija redseht, un tad parahdijahs mannas nomirufchahs mahtes bilde mannä preefschä un es juttu, fa nu drih augfchä aif fwaigfnehm pee winnas buhschu.

Tas negantais swehrs manni turreja apfampis, apfampfchana palikka arween fchauraka; jaw fuhzahs affins no manneem plezzeem semmë, tur winna affee naggi meefä bija eefpeedufchees. Es redseju winna fpohtfchahs sohbus, winna affinfariano mehli, winna negehligahs, piltahs, tumfchi swehrodamahs azzis, kas teefcham mannas eefchahs flattijahs, un mannim pahrnahza gihbuta juhtas. Es aifwehru zeeti azzis; tizzeju, fa tas buhs pehdigä reifa. Winna mehle laifja mannas luhpas.

Ha! es farahwohs un no fapna atmohdohs!

Es fehdeju uf krehflu durwju preefschä, Sarka roklas manni turreja apfampufchahs un winna luhpas bija tahm mannejahm itt tuwu.

„Bet Sarli!“ es fauju, wehl arween farweem prohteem netizzedama; „es dohmaju tewi lahzi effam!“

„Un es dohmaju tewi engeli effam!“ winsch atbildeja.

„Tä tad mehfs abbi effam maldijufchees.“

„Warr gan jaw buht. Tomehr laut kas irr, kas tu buht warri, ja tu grihbi un ja tu manni mihli.“

Sirds man eefahka ahtrali pufstecht, jo sinnaju, kas nu nahks.

„Ja, Sarli, es tewu mihli,“ es atbildeju, uf augfchu winna pluschkainä gihmi flattidamahs.

„Un waj tu grihbi manna fewwa buht?“

„Ja.“

„Deems lai tewi fwehti, manna Mari!“ Sarlis fazztja un manni atkal nobutifchoja.

Ar to mans stahfs beidsjahs. Bet fchi nebija ta beidsama reifa, fa es no ta pascha lahtfcha tappu apfampfa.

Wezzais Kreewineeks.

1. Kà wezs Kreewineeks isleelabs frohgâ.

Uf almini mescha mallâ fehdeja puifis un meita, abbi pilnôs jaunibas un flaisstuma seedôs. Bet abbi isflattijahs nosflummuschi. Puifis meitai to negribbeja rahdihht un meitu mihti eepreezinaja.

„Nebhdajees til dauds, Weroni, es jaw no pafaules ne-eemu abrà. Es driht attal pahrnahlschu. Mannis deht nebihstees. Katra lohde jaw netrahpa. Un fakki jel: waj labba! tahdu tauteeti gribbi, kas aifkrasni tupp, kamehr zitti tehwa-semmi aifstahwedami eenaidneekam pretti eet? Kad wiffi jauni Bawarijas puifchi sohbinu prett Frantscheem wihzina, waj tad mannim weenam pascham buhs atpalkat palift?

„Un tad Weroni, lai gan es tewi no firdsdbidina mihtuju, tad tomehr firds kahro no scheijeenes probm tilt. Isgahjuschá neddekâ mans tehws no pilsehtas nahzis, kur tschetrus gaddus zeetumâ fehdejis. Winnu taggad nemaš wairs newarr pasiht, to nabbaga wihru. Sirds sahpi to redsoht. Un arri mannim janefs tehwa launs. Pilli pee barona sawas azzis nedrihtu rahdihht un frohgâ ne-weens semneeks ar mannim uf to paschu beuki negribb fehdeht. Taws tehwatehws, tas wezzais Kreewineeks, mannim wiffur greech zekku. Ne, to ilgal newarru iszeest un es preezajohs, ka man ja-aifset.“

Kad abbi wehl tà runnaja, tad weens zilwels tuwojahs. Weroni isbihahs: „Al mans Deews, tas jaw irr tehwatehws!“ Pee scheem wahrdeem tas puifis to dftikal eewilla meschá.

Wezs firmgalwis nahza pa zekku. Tas bij tas wihrs, ko wifs zeems fauza par „wezzo Kreewineeku,“ tapeh; ka 1812 lihds ar Napoleonu I bija Kreewijâ bijis. Wiffa winna istureschanahs un tahs bal-tahs uhsas eefihmeja wezziti tà saldatu.

Winsch dshwoja augschâ kalnôs, Aktas zeematâ, un taggad nahza leijs uf frohgu.

No scheem gaddeem frohgs nebij lauschu peeabstis tà schodeen. Karsch starp Bahziju un Franziju 1870 bij isfpruzzis. Wiffas Bahzijas, ka arri muhsu Bawarijas kalna-zeema jauniba uf kareu tai-fijahs. Tee zeema jaunekli, kurri uf kareu bij nolitti, tè frohgâ bij salassijuschees. No frohga winni lohpa gribbeja eet uf bahnusi, kas tuwumâ bij un tad ar eisenbahni aifbraukt pee sawahm regimentehm. Wezzafi, nahburgi, mahfas, bruhdes, jauneklus lihds bahnusiam gribbeja pawaddiht.

Tadeht arri wezzais Wainadsinsch, tà wezzam Kreewineekam ihsts wahrds bij, no Aktas zeemata uf frohgu bij nahzis. Tè, to winsch labbi sinnaja, dauds par kareu tilka runnahs. Un peh; kareu-sin-nahm winsch gauschi lahrihs bija, til labb' tà wezs saldats, tà arri tà tehwa-semmes karsis mihtotajs.

Til ko wezzais istabâ eenahza, tad wiffi weest, wezzi un ihpaschi jauni, winnu preezigi apfweizi-

naja: „Tas irr pareisi, ka Aktas-zeemata wezstehws arri nah! Labriht Wainadsin! Labriht wezs Kreewineeks!“

Tas wezzam gauschi patikka un winsch atbildeja: „Labriht puifas! Tas wezzam saldatam gauschi pee firds eet, kad jaunekli tahdu wezzu jahtneeku tà manni gohdâ turr! Nu, puifas, waj Suhfu starpâ neweena jahtneeka naw?“

Weens jauneklus atbildeja: „Jahneeku muhsu starpâ gan naw, bet es esmu pee leeleeem gabbaleem.“

„Ar to jaw arri esmu pilnâ meerâ,“ — tà wezzais — „tad tew' jaw arri jahschus jaet kareâ. Es peefehdischohs pee tewim.“

Un nu winsch fitta uf galdu un brehza: „Puifas, ne-effect wis nostummuschi, ka Jums ja-eet kareâ! Turrates stipri lohpa un isflappejat tohs farlanbiffes, tohs Frantschus, kreetni, ka lai winneem prahâ nenah, muhsu flaisstâ Bawarijâ eelaustees un to ispohtihht.“

„Ka tu isputtetu! Zil mannim schehl, ka starp manneem dehla behrneem meitu ween un neweena puifcha! Dewini welli! Sa mannim buhtu weens dehladehls, tad es winnam sawu jauno chrseli dohtu un winnam kareâ prett Frantscheem buhtu ja-eet! Kahjneeki gan arri naw smahdejami, bet weens jah-neeks, kad sirgam uf mugguru fehsh, prett kahjneeku tal irr tà lungs. Mannim gluschi mihtiti paleet ap firdi, kad mannim prahâ nah mans Anzitis, tas sirgs, ko Frantschu karealaitâ esmu jahjis. Dauds reisahm sewim maift no muttes esmu atrahwis un Anzischam dewis. Un kad weens kassals ar sawu garru schlehpu winnam gallu darrija, tad esmu raudajis tà iskults behrns. Bet kasakam ar pistoli paschá firdi esmu eefchahwis un krisdams winsch mannim par peeminneschanu schlehpa duhreenu dewis.“ Tà stahstidams wezzais pazehla kreifo rohlu un lepni to rehti rahdija.

Wezs Kreewineeks nu jaw kahdus peezeemits gad-dus tohs brihnumus stahstija, ko Frantschu kareâ Kreewijâ bija isdarrijis. Bet schodeen frohgâ bij tahds lehrams, ka neweens winna wahrduš wehrâ nenehma.

Wezzais tadeht peegreesahs weenam semneekam, kas ar sawu dehlu atsewischki stahweja. Sauneklus bij stiprs un flais, bet isflattijahs gauschi apbehdinahts.

„Jahnit,“ — tà Wainadsinsch uf winnu fazzija — „tew nu arri ja-eet kareâ. Turrees wihrischi. Kad ar Frantscheem buhseet gattawi, tad mannu dehlameitu Weroni dabbusi un es tewim Aktas zeematu pawiffam atdohschu. Tu dabbu kreetnu un smalku fainneezi, ar to gan warrefi leeltees. Ar sawu tehwa, tà sinni, jaw senu wiffu effam norunnajuschu un riktigu darrijuschu. Tadeht pazell galwu augsti, puifas, un turri drohschu prah! Breesmahm drohschi jaturrahs pretti. Tad tahs nekahdu kaunu nedarra. Bet mannim leelabs, ka tewim leelgabalubalub jeb bifsahlu-brudsis irr!“

Tà wezs saldats fazzija, mannibams, ka tas jaunellis wiffahm usstubbinafchanahm par spihthu mehms bija un mehms palikka un laifam gan buhtu raudajis, ja no beedru issobhofchanahm nebuhtu bihjees.

Wezzam saldatam tahda mihlftirdiba bij gauschi reebiga. „No ta muhscham kreetns karrawihrs netis,“ tà wiansch nurdeja un bailigam puifcham gribeja mugguru greest, kad wezzais Kaktasemneeks, puifcha tehws, kas jaw ilgaku laiku tà fà meledams bij aplahrt flattijees, prassija: „Nu, Wainadsin, kur tad ta Beroni paleel? Nu gan buhtu laiks, ka winna nahktu, ja mannam dehlam grihb ar Deewu! fazzijt.“

„Winna laifam jaw papreefch gahjuft us bahnust.“ Tà Wainadsinsch.

Kad wehl tà fazzija, zilweks eenahza frohgà un sinnu dewa, ka nu effoht laiks us bahnust eet.

Tuhlit wiffi taifjahs us zekku, arri wezzais Kreewineeks. —

2. Kà wezs Kreewineeks un Kaktasemneeks eefmu drahsch, lai gan putnis wehl mescha.

Beroni pa tam starpam ar sawu tauteeti Menteli, kas arri karrà dewahs un prohti kà jahneeks, lehnitnam us bahnust bij gahjuft. Winneem kahda stunda bij ja-eet. Tà tad winni pehz patilfchanas warreja parunnatees, bes ka kahds winnus buhtu kawejis.

Bahnuscha tuwumà winni isschibrabs un Beroni fazzija: „Kad nu taf jafschirrah, tad lai Deews temi pafarga! Katru deen' preefch tewis luhgfschu Deewu, lai tewim irr par patwehrumu un par glahbeju!“

Mentels: „Weena leeta wehl tewim man irr ja-afsohla. Waj sawu ustizzibu mannim turreft un waj nabbaga Menteli ne-aismirfsi un stipra palikka, kad taws tehmatehws tewim Kaktasemneeka Sahniti usspeedih?“

Beroni: „Par to warri drohfsch buht, ka zittu nenemmu kà temi. Mannim til weena firds un firdi weena mihlestiba un ta peederr tewim. Un par tawu tehwu arri nebehdajees. Es gan par winnu gahdaschu.“

Tè twaika wahgi atskrehja un apstahjabs, ka zeema jaunektus usnemtu, kurreem karrà bij jaet.

Mentels sawai mihlakai ar Deewu! fazzija un steidsahs pee twailawahgeem, lamehr Beroni dsikaf birse atkaphahs, ka pehz patilfchanas warretu raudabt, bes ka kahds to redsetu.

Ahtri waggoni peepildijahs. Jaunelki nedewahs wis nofsummifchi karrà, bet preezigas tautas un karrà-dseefmas dseebadami. Winnu starpà arri bij Mentels.

Beroni flattijahs no tableenes us aifbraudameem jaunekteem, til ilgi lamehr beidsamee wahgi winnas azzim bij suddufchi. Tad meitina ar smaggu firdi taifjahs us mahju.

Kad winna dsirdeja, ka zilweki nahza, tad ahtri flehpahs aif kruma. Tas bij winnas tehmatehws, kas kohpà ar Kaktasemneeku palehnitnam uslahpa

us kalnu. Abbi us mahju bij eedami. Ka wezzais Kreewineeks sawu dehla-meitu Beroni ar Kaktasemneeka Sahniti gribbeja apprezeh, to lassitaji jaw sinn.

Telka tè schibrabs pa labbu un kreifu puffi us abbeju gruntineeku zeemateem. Kaktasemneeks, kurra Sahnifcham, lai gan negribbedamam, arri karrà bij jadohdahs, bij gauschi dohmigs un kahwahs ar leelahm behdahm. Wezs Kreewineeks winnu eepreezinadams fazzija:

„Nebihstees nefa, Kaktasemneel'. Gan Sahnits weffels pahnahs. Es nesinnu, no ka tas nahk, bet mannim ap firdi, itt kà kahds mannim fazzitu, ka pehz pufsgabba ar tawu puifu preezigi kohpà buhfin. Gan tad dsirdeft, kahds brihnumus wiansch stahstih. Bet to tewim falku, til ko puika no karrà pahnahzis, tad tuhliit buhs kahsas. Es ne-weenu paschu deenu ilgal' negaidu. Waj sinni, brahl, kad zilwelam astondefmits gaddi us mugguru, tad jasteidsahs. Tu arri kummefsch wairs ne-efsi un tomehr es taws tehws warretu buht. Es flaitu katru stundu, ka zeematu tawam Sahnifcham warru atdoht. Es wairs nespehju mahju walbiht. Es esmu pardauds wezs. Mans dehs, kam deewamschehl til agri bij jamirst, mannim leelu nastu uskrahwis. To leelu mahju walbiht, kad fainneeks jaw til wezs, teefcham naw smeeklu leeta.

„Mehs ar saweem tihumeem effam rohbeschneeki. Sahnits irr kreetns un darbigis puika. Es labbaku wihru preefch Beroni nesinnatu. Wiansch no mannim dabbu flaitu zeematu un tu winnam taf arri ko labbu lihbs dohfi. Es nesinnatu, kas gan scheem jaunekteem labbaks warretu gadditees.

„Un ja meitai taggad firds arri, kà leelahs, leeliski us Sahniti neneffahs, tad tas gan ar laiku paliks zittabi. Un ka winna Sahnifcham neras naw ar Deewu! fazzijust, par to neganta meita no mannim kreetnu rihzibu dabhuhs.

Gan wiansch ar laiku meitai patiks. Sahnits arri drohfschaks buhs palizzis, kad no karrà pahnahs. Meitas to mihko, kad puifchi irr drohfschi. Un warretu buht ka wiansch tad arri no karrà ko atneffih. (Tè wiansch rahdija us to gohdakrustu, ar ko winna krumtis bij puschlotas.) Tapehz nebehdajees parweltsi. Lai Deews temi pafarga un fweizini sawu feewu.“

Kaktasemneeks gan neko nebij runnajas, bet ar labhpatilfchanu dsirdejis, ko wezs Kreewineeks bij teizis. Nu abbi wezzifchi weens ohtram rohku dewa un schibrabs.

Beroni ar pufstedamu firdi katru wahrdu bij dsirdejuft. Winna flattijahs abbeem wihreem palkat, kad katrs pa sawu zekku us mahju gahja un zeeti sawa firdi apnehmahs, Mentelam sawu ustizzibu fargah un luhdsa Deewu, lai Menteli pafargajoh no wiffahm breefmahm un lai to dsihwu weffelu pahrweddoht us mahjahm! —

(Us preefchu wehl.)

Grandi un feedi.

Gruhts deenafst.

Teefnescheem, kurrus Kreemija d'fitti deentwischd's pee fa-weem Latareem fuhda, waijag kofhti ismannigeem un pa-zeeetigeem buht. Rahds zeffineeks stahsta par diweem kaimineem ta: „Rahdu deenu atnah! diwi kaimini pee teefas. Weens fuhds, fa ohtris tam jaw no fennlaifeem gabbalu semmes leetajoht, tas wiinam peederroht, turpretti atkal ohtris fohlahs ar leezineefem peerahdiht, fa semme wiinam peederr un atwedd arri trihs Mohamedaneefchus, kurrei gattami ar swehreschanu wiinna isteifschanas pateefbu apleezinaht. Pehz Mohamedaneefchu liffumeem waijag swehretajeem uf tahs weetahs jeb leetas stahweht, par to wiinni swehr. Muhsu teefneffis nu dewahs no Mohamedaneefchu preestera, leezineefem un fuhdsjetajeem pawadihts uf minneto lauka-gabbalu. Diwi leezineefi jaw bija noswehrejuschu un treschais jaw gribbeja to paschu darriht, tad to kahds draugs pee mallas fauja un teiza: tas efscht redsejis, fa leezineefi uf apfuhdsjeta lautu usgahjuschu, no ta semmi fawas kurpes eebehruschu un ta tad ar labbu firdsapfinnu leezinaht warroht, fa ta semme, uf kurras wiinni stahw, apfuhdsjetajam peederr. Teefneffis litta treschajam leezineefam kurpes nowilft un tad swehrecht, bet no schis leedsahs to darriht; jo nu wairs newarreja fazjilt, fa ta semme, uf kurras tas stahw, apfuhdsjetajam peederr. Arri abbi ohtree bij kurpes smilft eebehruschu. Teefneffis nu redseja fa pirmajam bij 'aifniba un nospreeda tam semmi.

Dsirkstele.

Weenprachtiba.

Inga. Satti luhdsams, tapehz weetahm stary Latweefcheem truhst weenprachtibas.

Tihrum. Tas tatschu weegli faprotahms; apdohma tittai, tu pats to fapratift.

Inga. Nefaprotu wis.

Tihrum. Tu finni, „kur dauds galwu, tur dauds praktu,“ un kur dauds praktu, tur irr wairaf neta weens prohts, tur tapehz truhst weenprachtibas.

Inga. Tad tapehz ne-essam weenprachtigi, fa mums padauds praktu.

Tihrum. Ta tas irr.

Inga. Bet fa lai nahlam pee weenprachtibas?

Tihrum. Kad wiffi prahiti pallausftu weenam prahitam, tad wiffi pallausftum prahita liffumam, tad nahltum pee weenprachtibas.

Inga. Bet kad tas notiks?

Tihrum. Kad neprachtigee pallausfhs prachtigam jeb kad wiffi paliks prachtigi.

Inga. Uf tam man naw netahdas zerribas.

Tihrum. Zerribas arri newaijaga, jo zerribas wiff un tapehz nezerriba newiff.

Tahmneek.

Offizeeris par bohdes-selli.

Parises awise „Figaro“ stahsta scho ehmigu notiffumu: „Rahds kaufmannis tanni Parises pilsehtas dalka, kuru par Mi-di-santje (Rue du Santier) nosauz, effoht polizejai usdewis, fa pee wiinna kahds Pruhfchu offizeeris jaw 3 gaddus par bohdes selli bijis, bes fa kahds to buhtu mannijs un prohti — weens artillerijas estodronu sches! Schis frohna deenafneeks effoht riktigi 3 gaddus pee wiinna neapnizjis ar ohlekti kartunu mehrojis un scho laitu pats

fluffam tahs frepostes eenemfchanu un sturmeschanu studeerejis!“ — Waj tad nu mums wehl irr jabrihnahs, tad Franzijas waldischana wiffus Wahzeefchus is semmes isdsinna? Jo wiinni bihsijahs, tad wehl jaunellis naw spions, tas tabakas un filkes pahrdewa. — Satta, fa schahs leetas pehz tur ween Wahzeefchus isdsinnuschu.

Wejs sohbs.

Rahda Parises restorazija, kurrea dauds Wahzeefchi fapulzejusches hij, notiffahs ta: Tur pee weena galda, tur tittai Wahzeefchi apsehdufches bija, kleedsa uf scheem kahds Franzjis: „Ne-esseet til drohfschi! mums irr weens wejs sohbs uf jums.“ — „Pah,“ atteiza kahds Berlineeks, „juhfu sohbs irr til wejs, fa wiinfsch wairs nekohfsch.“

Ib Bg.

Kad augstmannis mahjahs fedlus taiffht.

Rahds fedlineeka jeb fedlutaiftaja-meistars bija dschwodams leelu mantu fakrahjis, kahds diwi millionus. Schim baggatam fedlineekam arri bija meita, wiinna weeniga mantineeje. Mirdams wiinfsch atstahja testamenti, kurrea wiinfsch bija raktijis, fa wiinna meita til tad wiinna mantu warroht mantoht, kad wiinna weenu fedlineeku apprezzoht. Bruhtgans arri bija, bet tas bija augstmannis. Lai nu smukto bruhth libds ar leelo mantu nepasaudetu, augstmannis ismahjijahs fedlineeka ammatu.

B-1.

Behdunefsejai.

M. G. L. jaunfundsei.

Saule waffra nolaischahs aif juhras,
Wifs man apahrt fabrti krafahs;
Stummigs galwu atspeschu uf rohfas,
Dohmas tahda dsimtd liddinahs.

Tur eelsch istabinas mafas, spobdras
Schuhdama pee gald' fehfsch meitina,
Seijs tai stummigs, azzis mirds affaras.
Kas tai kaisi's stumjas firsniha?

Al, tai launu kauschu affas mehles
Sliktuma jo dauds usfrahwufschas,
Winnas tiffuma un gohda pehrles
Bahbu wallodas tai laupij'schas.

Glauti Lawas affras tauteer' mihta,
Tibr' no stumjahm Lawu firsnihu:
Prachtigs redsehs, fa tas nawa teefa,
Smeeees til par tahdu wallodu.

Un kas neeleem tizz, lai wiinnus klausa,
Prachtigs wiinnu par tam eenihdehs;
Balerez tahdu, fa libds schim, tad wiffa
Neelu walloda drihs isputtehs.

M. G.

Lauwas dsimtene.

Stohlotajs. Kur tad lauwa dschw, Andrej?

Stohlens. Gelfsch — eelsch — Afritas!

Stohlotajs. Gluschi riktigi, bet kur tad wehl? Waj neweens nesinna? — Ah tu, Sanzi! Nu fakti, kur atroh-nahs lauwas dsimtene?

Sanzis. Muhsu pilsehtas swehru dahrsä. Gr.

Atbildedams redaktehrs A. Leitau.

No zensures atwehlehts. Rihga, 28. Merz 1874.

Drittehts un dabbujams pee bilschu un grahmatu-driffetaja Ernst Plates, Rihga, pee Behtera-basnizas.